Автор: Angelina
10.11.2008 20:13 -

В борьбе с рейдерством, как в боксе...

Государство против рейдеров

В борьбе с рейдерством, как в боксе...

Источник: Гал-info

Якщо перечислити підприємства Львівщини, щодо яких в різний час були скоєні рейдерські атаки, то пригадуються ТзОВ"Галбуд", Львівобленерго та ВАТ «Агрофірма «Провесінь». Крім того, нещодавно про спробу рейдерського захоплення заговорили обласні газопостачальні підприємства. Про те, що таке рейдерство, і як з цим явищем боротися, «Гал-info» поспілкувалось з віце-президентом Асоціації економічної безпеки, членом аналітичної групи Міжвідомчої комісії при Кабміні В'ячеславом Єнбаєвим.

- Що таке рейдерство і як з ним боротися?

Це ціла наука, впевнений – будуть докторські дисертації. Коли на початку минулого преса почала активно писати про факти рейдерства в Україні, власники компаній, влада, правоохоронні органи та суди опинилися в стані розгубленості. Всі спочатку почали звертатися до Президента, до Кабміну, у відповідні Міністерства та відомства, але безрезультатно. На початку серпня 2006 року до мене щодо рейдерській атаці також звернувся голова правління ВАТ «Агрофірма Провесінь» Іван Півень, то і не уявляв, з яким явищем він стикнувся. Навіть його друзі-екс-співробітники спецслужб нічим відразу не змогли зарадити...Він та топ – менеджмент агрофірми були в шоці! Мій досвід роботи в комітеті ВР з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією тоді також підказав, що ми стикнулися з чимосьдосі невизначеним, яке не вкладається в рамки звичайних явищ. У підприємства виникли питання до кого воно має звернутися – до влади, до прокуратури, територіального управління ДКЦПФР, до податкової, до суду чи ще кудись, але рішення ні хто прийняти не може, чому? Але в агрофірми кожний день почали виникати нові питання та проблеми. Вона стикнувся з цілою, глибоко-продуманою системою атаки, і ця атака готувалася не один день, можливо в далекій Англії – промайнула і така інформація. Вперше звернення до Президента, ВРУ та КМУ не допомогло.

Ознаки та схеми рейдерства існують сотні. Агрофірма «Провесінь» не єдина, це саме відбувалося по всій Україні, і ось тоді прийшла думка, що не дивлячись на весь досвід роботи, всім не вистачає елементарного поняття, що ми стикнулися з особливою формою фінансових злочинів. Для того щоб розбиратися в рейдерстві необхідно бути одночасно юристом, народним депутатом, держслужбовцем, прокурором, Штирлицем та суддею, журналістом та фінансистом, економістом та банківським працівником тощо.

Як доречне порівняння можна привести бокс – керівник підприємства, навіть якщо він олігарх і має гроші та політичні зв'язки, опиняється боксером-любителем перед боксером-профі, у котрого замовник також олігарх, але він натравив майстра спорту з боксу (рейдера), і той його відправляє в нокдаун. У такого підприємства є два виходи – або ж самому вчитися захисту на протязі довгого часу, або ж найняти майстра спорту міжнародного класу по боротьбі з рейдерством.

Щодо першого варіанту, то навчити керівників підприємств ніхто поки що не зможе, бо ніхто такого предмета не викладає, і до того ж у держави на це не має грошей. З іншого боку, оскільки є попит на рейдерство, то є попит і на антирейдерство, тому підприємству краще заплатити гроші кваліфікованому антирейдеру, аніж витрачати значно більші суми та час на власні помилки, які не відомо ще й як закінчаться. Але й самим постійно вчитися.

Чому зараз ці гроші потрібно витрачати на послуги антирейдерів – а тому що керівник підприємства та його топ-менеджмент від жадоби превентивно не займалися питаннями корпоративної безпеки. Насамперед - це недооцінка активів підприємства, що дає з однієї сторони топ-менеджменту підприємства "обдирати" міноритарних акціонерів, з іншої підставляє підприємство під рейдерську загрозу. Наприклад, є 100 га землі, а ціна однієї акції становить всього 25 копійок, які рейдери скупають по 1,5 гривні, і зрозуміло що міноритарні акціонери будуть їх продавати.

Крім того ці підприємства не витрачали гроші на інформаційну безпеку.

-- Чи ефективним є засіб проти рейдерів консолідувати пакет акцій?

-- Зрозуміло що так, і це треба робити в першу чергу. Більшість підприємств зупиняється на контрольному пакеті акцій в 60 + 1 відсоток, але достатньо 10 відсотків щоб провести позачергові збори і тамна них змінити керівництво компанії. Чим більше акцій буде консолідовано, тим більш захищеним буде підприємство. Але і цього недостатньо. Є "чорні схеми". Для кожного підприємства розробляється Стратегія захисту. Наприклад, у рейдера Стратегія захвату –100 пунктів, у антирейдера – 200.

-- 18 травня у Львові має відбутися науково просвітницька Перша Міжнародна конференція Антирейдер-Львів-2007 у Західному регіоні України "Захист від недружніх поглинань", на скільки вона може вирішити проблеми наших підприємців?

- Коференції не вирішують. Ми звернули увагу на досвід інших країн, де спочатку теж шукали рішення цієї проблеми, організовували антирейдерські зустрічі, конференції на кошти громадських організацій та підприємств, на які запрошувалися представники влади, правоохоронних органів, громадських об"єднань і власне на них відбувалася

ломка свідомості у найвищого керівництва держави що до необхідності координації зусіль всіх, командної роботи – це головне. Це – як у боротьбі з рекетом у 90-роки минулого століття. Представники Кабміну України, правоохоронних органів та інших інституцій взяли участь у одній з таких конференцію в Росії, на яку були запрошені професійні антирейдери із різних країн, і де учасникам почали демонструвати схеми, які були апробовані в інших країнах, дуже успішні схеми. Ця схема почала діяти й в України з виходом у світ відповідної Постанови КМУ щодо створення Міжвідомчої комісії з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств при КМУ (далі – МВК).

МВК, вперше, як і в інших успішних країнах, гармонізовала взаємодію влади, правоохоронних органів та громадських обєднань.Вперше вони стали рівноправними партнерами. Прийшли реальні успіхи. Слава Богу, в Київі це нарешті зрозуміли. Адже, наприклад, і по “Провесню” МВК прийняте відповідне комплексне рішен.Його озвучив на прес – конференції 11 травня заступник голови ЛОДА п. Іван Стефанішин. І,головне,– атака визнана рейдерською, а деякі навіть судді знімуть свої мантії. Тепер можна діяти на місці. Адже до сих пір , за словами І.Півня, окремо всі посилалися на відсутність київських вказівок.

Тому, це як в тому анекдоті – виникле в тебе питання? Візьми гроші та віднеси питанню! А ти, друже журналіст, впевнений що спочатку не носили? Ой, як понесли. Саме смішне – брали! А вирішити не могли!!! Ніхто, розумієш. Пробували і ділитися – теж не допомогло.

- Тобто ви маєте на увазі принцип «клин клином вишибає», тобто для того щоб зупинити рейдера, і вічний у часі хабар не діє, тож треба найняти іншого рейдера?

-- Ні. Повторюю, потрібен антирейдер, на голову вищий по професійих якостях, як в боксі. Потрібні професіонали своєї справи Для кожного підприємства розробляється цілістна Стратегія захисту, в т.ч. за участю МВК і робочих груп. Це обов”язкова умова успіху.

На конференцію ми залучили всіх найкращих спеціалістів України, Казахстану і Росії, серед яких начальник відділу контролю за діяльністю емітентів і СРО Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України Сергія Домашенко, головного редактора IA Advisers Олександра Орфьонова, Генеральний директор “СИДКОНа”, голова правління Агенції комерційної безпеки Павло Петровський, головного редактора IA Advisers Олександра Орфьонова, народного депутата Юрія Воропаєва, інших. Підтведили приїзд антирейдери із Казахстану.

З Львівської облдержадміністрації запрошений перший заступник голови Валерій П‘ятак – один із найкращих економістів та організаторів у державі, до якого ми впершу чергу і звернулися з нашої ініціативою, узгодженою з секретарем Міжвідомчої комісії при

Кабміні, членом Комісії ДКЦПФР України п. В.Петренком, з тим, щоб провести у Львові цю конференцію для підприємств, громадських об"єднань та членів робочих груп з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств у складі вісьми ОДА західного регіону, заступник голови Зеновій Котик - голова робочої групи з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств у складі ЛОДА – дуже досвідчений та шанований фахівець.

Буде особисто та проведе робочу нараду з членами робочих груп вже вищеназваний п. Петренко, секретар МВК.

Адже наша Асоціація першою створена як антирейдерська не під конкретне підприємство або вже "побитих" – галасу багато - користі мало, а в т. ч. для активної просвітницької роботи в регіонах. На цю конференцію ми використовуємо кошти співорганізаторів та учасників. Нам потрібна спосорська допомога, банків, які дбають реально про захист своїх клієнтів. Прибуток з проведення конференції за мету ніхто не ставить. Вже є підозра, що співорганізатори будуть у глибокому мінусі.

Адже чомусь, і ви, журналісти це побачили в стінах ЛОДА,львівська робоча група, всупереч відповідного доручення В.А.П"ятака на організацію спільноїпідготовчої організаційно – технічної роботи для підготовки та проведенню із співорганізаторами, зайняла пасивну позицію очікування.

-- Для боротьби з рейдерством створено було зокрема міжвідомчі робочі групи з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств в складі ОДА, яка ефективність їхньої діяльності?

-- Не будемо поки що надавати оцінку. Вони тільки створені. Під привідом конференції хоча б львівські підприємства побачили в обличчя деяких членів робочі групи з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств в складі ЛОДА, нарешті – що вона існує. Це вже багато. І надій багато. А побажання... Деякі з членів групи, на жаль, ще не розуміють загальнодержавної схеми, яку проводить МВК, ролі спеціалізований антирейдерських компаній, фахових громадських організацій, бачуть в нас конкурентів. Кидається в очі, що деякі мають бажання тільки "керувати". Ви всі особисто чули на прес –конференції в ЛОДА 11 травня і особливе ставлення до Вас, тобто ЗМІ в цьому питанні, деякі закликають чомусь журналістів грубо кажучи «стукати» -- мовляв, той хто щось підозріле чув, звертайтеся до нас. Але, це тільки так наразі. Впевнений – зміни настануть і в регіонах. Ми ж працюємо у дружній команді прфесіоналів аналітичної групи з питань протидії противоправному поглинанню та захопленню підприємств Міжвідомчої комісії при Кабміні. Пройде небагато часу і на місцях навчаться командній грі також. Адже фахівців – антирейдерів в регіонах поки що не має.

В нашу міжнародну громадську організацію «Асоціація економічної безпеки» ми запрошуємо тільки професіоналів, які реально можуть боротися з рейдерством – це і працівники правоохоронних органів, і суб'єкти законодавчої ініціативи - народні депутати, і професійні антирейдери. Дуже важливу роль в цій роботі займає моніторинг. А ми маємо власний медіа-ресурс, і за гроші нашої громадської організації вже проводимо моніторинг та поглиблену аналітику ситуації з рейдерством в Україні та передаємо його до МВК КМУ, іншим громадським організаціям.Таким як антирейдерськийСоюз підприємців України, на чолі з НПО"Сатурн". В нас для всіх безкоштовний вільний доступ до www.advisers.ru. Своїм коштом випустили перший в Україні спеціалізований журнал "Ворожі поглинання в Україні"

Інший негатив робочих груп – просвітницька робота. Тобто її відсутність. Я познайомився на прикінці березня в Києві на антирейдерській конференції з генеральним директором інвестиційної компанії «AIKOH» Галиною Ковалко, яка зараз є одним з співорганізаторів проведення антирейдерської конференції у Львові – єдиним представником зі всього західного регіону, яка приїхала туди на запрошення замість влади. Жодного представника робочої групи із ОДА, львівських підприємств на цій конференції не було Вартість участі - $750!!! А у Львові ми ж наголосили - $250, з технічною організацією вище. З демонстрацією техніки захисту від навіть шпигунською спецтехніки. А робоча група самоусунулася від співпраці. То ж як вони збираються підвишувати кваліфікацію підприємств Львівщини і свою у боротьбі з рейдерством?

На цій конференції будуть присутні відомі антирейдери і буде прийнято рішення об'єднатися в єдиний антирейдерський фронт. Вирішити інші питання, наприклад, надання первинних консультацій для потерпілих від рейдерських атак на безкоштовній основі, як ми це вже робимо в Києві. Ми розраховуваємо на те, що регіональні робочі групи створять класичну схему «рейдер-антирейдер». Наша організація виконує подвійну функцію ми шукаємо антирейдерів та проводимо просвітницьку роботу, цивілізовно лобіюємо інтереси захисту українських підприємств.

-- Скільки коштують послуги антирейдерів?

-- У кожному випадку по своєму, і зрозуміло що ці цифри є конфеденційною інформацією. Але, можна з впевненістю сказати, навіть на прикладі ВАТ «Агрофірма «Провесінь», що значно менше аніж витрати на окремі юридичні послуги, суди інше. Антирейдером розробляється ціла стратегія яка вирішує блоки питань. Взагалі, з іноземного досвіду, це в сто разів меньше, ніж витрачає рейдер.

-- Нещодавно було прийнято один з антирейдерських законів, яким визачається підсудність господарських справ у судах по місцю розташування підприємства. Чи зменшив він статистику підприємств захоплених рейдерами?

-- Статистику ні. Є тенденція дл розширення кількості нападів рейдерів. Але, звичайно спростив роботу по захисту. Спочатку, коли підприємство попадає під рейдерську атаку, рейдер починає затягувати справи проти підприємства по судах по всій Україні. Тепер рейдерам працювати значно складніше, але вони працюють, просто ставки їхніх послуг замовникам також зросли.

-- Хто замовляє антирейдерів?

-- Пригадую першу кава-павзу на антирейдерській конференції в Києві, на якій до мене підійшли серйозні люди і дали свої візитки. Я їх питаюся, що ж ви від мене хочете, і кого представляють, на що вони відповідають що хочуть співпрацювати і є представниками структури захисту корпорації Рената Ахметова. Я дуже здивувався, як так може бути, а вони кажуть, що постійно готуються до захисту. Якщо сама багата людина в України також витрачає величезні гроші на захист свого холдінгу, та посилає своїх людей по всьому світу на конференції на навчання та в пошуках спеціалістів, хіба це не свідчить про те, що він знає, як захищатися. Натомість, якщо людина – власник підприємства ні чого не робить, а лише висмоктує гроші з підприємства не інвестуючи у виробництво, у безпеку та інші необхідні речі, то зрозуміло що його бізнес незабаром хтось перехопить. І це буде завжди для нього несподіванкою.

Ще одна з проблем -- дуже тонкою є межа між інвестиціями та рейдерством. До нас звернулося за допомогою одне Львівське підприємство, яке нарікало на те, що на нього тисне податкова на замовлення рейдерів, але ми зробили перевірку і виявилося що він нагло 3 роки ухилявся від сплати податків, а потім це виставив як рейдерську атаку.

-- Чи має рейдерство політичні кольори і яка імовірність того що 30 антирейдерських законопроектів будуть прийняті за нового складу Парламенту?

-- Рейдерство та антирейдерство мусить бути поза політикою, але дехто з політиків бере його на озброєння. Якщо один з членів міжвідомчої комісії, робочої групи на місцях або якесь підприємство поведеться на політичні спекуляції, то як вже довела практика - цедасть привід політикам загострити списи, але проблему підприємства не вирішить, лише загострить її. Яскравий приклад знов таки ВАТ «агрофірма «Провесінь», де рейдерська атака та захист спочатку були під прапором політичних сил, але проблему невирішили. А, наразі всім їм стало не до Півня, МВК ж працює і всі бачили позитвний настрій членів робочої групи в ЛОДА.